

og formulere viden – bl.a. i form af projektopgaver – i stedet for de traditionelle eksaminer.

Tværfaglighed og evnen til at lede og indgå i en gruppe er en vigtig kompetence at besidde for fremtidens iværksættere. Noget af det, de nemlig skal kunne, er at fungere uden et hierarki og uden den stærke funktionsopdeling, som har præget industrikulturen.

I forhold til den nye folkeskolelov tror jeg også, at folkeskolens muligheder for at etablere sig som et lokalt kulturcenter kan være en måde at understøtte de unges selvstændighed og forståelse af, at de har en pligt til at bruge deres viden og evner dér, hvor de nu lever. Og samtidig møder de mange steder i lokalsamfundet og det lokale erhvervsliv den iværksætterånd, som gerne skulle blive en del af deres egen selvforståelse.

Vi skal prøve at forme nogle unge mennesker, som ikke blot er gode til at lede, men også er ledelsesbare, dvs. kan ledes. Det er en misforståelse at tro, at ideer og fornyelse blot kræver gode ledere. Det kræver i lige så høj grad medarbejdere, som er ledelsesbare, som præcis ved, hvordan de vil ledes, som ved, hvor deres grænser er, og som altså er parat til at lade sig lede et stykke ad vejen.

Nye ideer og udvikling skabes i fællesskab, meget sjældent af et enebarn, derfor skal vi heller ikke have et uddannelsessystem, som bygger på pick the winner-princippet. Derimod drejer det sig om at uddanne så mange som muligt til høj faglig viden og til at tro så meget på sig selv, at de ikke er bange for at indrømme mangler og dermed behov for at gøre brug af andre menneskers kvalifikationer.

Som undervisningsministeren allerede har pointeret, er det ikke kun folkeskolen, som bidrager til udviklingen af selvstændighedskulturen. Også inden for gymnasierne, de erhvervs-gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelserne og de højere læreanstalter er der spændende projekter i gang.

Danmarks rigdom er i første omgang skabt af bønderne og deres institutioner, bl.a. andelsbevægelsen. I næste omgang blev den skabt af håndværkere, som lagde grundstenen til industrikulturen. Nu skal vi skabe en tredje bølge af iværksættere, og den må startes af de godt uddannede. Derfor er det fantastisk vigtigt, at vi gennem uddannelsessystemet motiverer de unge til at bruge deres viden, til at sprede deres viden også i form af opstart af egne virksomheder. Vi skal udvikle jobmagere blandt de veluddannede.

I Det Radikale Venstre er vi tilfredse med det initiativ, som undervisningsministeren allerede har taget ved at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal se på, hvordan vi skærper unges og voksnes lyst til selv at tage initiativ til at starte egen virksomhed.

På den baggrund kan vi også støtte det dagsordensforslag, som hr. Anders Mølgaard allerede har fremsat, idet vi dermed får styrket den arbejdsgruppe, ministeren har nedsat; samtidig glæder vi os til arbejdsgruppens redegørelse.

Bruno Jerup (EL):

Jeg kan forstå, at det offentliges magt også skal omfatte opdragelsen af de unge til at blive selvstændige erhvervsdrivende.

Det er jo klart, at det offentlige må påtage sig mange opgaver, og hvis det er sådan, at man skulle gøre dét, så kunne det selvfølgelig godt være fornuftigt som en del af uddannelsen – f.eks. til at blive selvstændig – efter man er kommet igennem folkeskolen, gymnasiet eller noget andet, at man laver egentlige uddannelser for selvstændige, der retter sig imod at kunne drive eller starte egen erhvervsvirksomhed.

Jeg kunne godt have lyst til at introducere en idé, der hedder erhvervskørekort eller erhvervscertifikat, som kan opdeles i forskellige niveauer, alt efter hvilken virksomhed man skal drive. Hvis det så er sådan, at de pågældende ved deres handlinger, ved deres manglende viden om miljølove, ved deres manglende viden om skattelove etc. viser, at de ikke i stand til at drive virksomheden, så kan man fratage dem certifikatet. Der kunne være meget fornuftigt i at lave en sådan lov.

Men når man kigger på den konkrete dagsorden, så må vi sige: Hvorfor er den egentlig foreslået? Det er selvfølgelig klart, at de ord, der står deri, kan man vel dårligt sige noget til; det lyder jo flot alt sammen. Men står der ét ord eller noget i den, som ikke allerede er puttet ind i stort set alle de love, der er lavet om folkeskolen, og andre love, der er kommet herindefra? Efter min opfattelse: Intet. Det kan endog undre mig, at de folk, der har skrevet under på den dagsorden – fra Venstre, Socialdemokratiet, De Konservative, SF, De Radikale og CD – tilsyneladende, hvis man hører på ordførerne, har vidt forskellige motiver til at sætte deres navn på det her. Det er, som om vi ikke snakker om den samme dagsorden.

Hvis man tager udgangspunkt i det, som oprindeligt lå, F 11, så er det jo meget mere klart,